

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ СТАНДАРТЫ
Қазақстан Республикасының Мемлекеттік техникалық реттеу жүйесі

**ТЕХНИКАЛЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ АҚПАРАТТЫ
ЖІКТЕУ ЖӘНЕ КОДТАУ ЖҮЙЕСІ**

НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР

**СИСТЕМА КЛАССИФИКАЦИИ И КОДИРОВАНИЯ
ТЕХНИКО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ**

ОСНОВНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

ҚР СТ 5.0-2015

Ресми басылым

**Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің
Техникалық реттеу және метрология комитеті
(Мемстандарт)**

Астана

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ СТАНДАРТЫ
Қазақстан Республикасының Мемлекеттік техникалық реттеу жүйесі

**ТЕХНИКАЛЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ АҚПАРАТТЫ
ЖІКТЕУ ЖӘНЕ КОДТАУ ЖҮЙЕСІ**

НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР

ҚР СТ 5.0-2015

Ресми басылым

**Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің
Техникалық реттеу және метрология комитеті
(Мемстандарт)**

Астана

Алғысөз

1 «Қазақстан стандарттау және сертификаттау институты» республикалық мемлекеттік кәсіпорны **ӘЗІРЛЕП ЕНГІЗДІ**

2 Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің 2015 жылғы 24 қарашадағы № 236-од бұйрығымен **БЕКІТІЛІП, ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ**

**3 БІРІНШІ ТЕКСЕРУ МЕРЗІМІ
ТЕКСЕРУ КЕЗЕҢДІЛІГІ**

**2020 жыл
5 жыл**

5 ҚР СТ 5.0-2005 «Қазақстан Республикасының Мемлекеттік техникалық реттеу жүйесі. Техникалық-экономикалық ақпаратты жіктеу және кодтау жүйесі. Негізгі ережелер» **ОРНЫНА ЕНГІЗІЛДІ**

Осы стандартқа енгізілетін өзгерістер туралы ақпарат жыл сайын басып шығарылатын «Стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттар» ақпараттық сілтемесіне, ал өзгерістер мен түзетулердің мәтіні ай сайын басып шығарылатын «Ұлттық стандарттар» ақпараттық сілтемесіне жарияланады. Осы стандарт қайта қаралған (ауыстырылған) немесе жойылған жағдайда, тиісті хабарлама ай сайын басып шығарылатын «Ұлттық стандарттар» ақпараттық сілтемесіне жарияланады

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ СТАНДАРТЫ
Қазақстан Республикасының Мемлекеттік техникалық реттеу жүйесі
ТЕХНИКАЛЫҚ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ АҚПАРАТТЫ ЖІКТЕУ ЖӘНЕ
КОДТАУ ЖҮЙЕСІ
НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР

Енгізілген күні 2017.01.01

1 Қолданылу саласы

Осы стандарт:

- Қазақстан Республикасындағы техникалық-экономикалық ақпаратты жіктеу және кодтау жүйесінің (ТЭА ЖКЖ) қолданылу саласын, терминдері мен анықтамаларын, жалпы ережелерін;
- техникалық-экономикалық ақпаратты (бұдан әрі – ТЭА) жіктеу және кодтау санаттары мен әдістерін;
- жіктеуіштерді тіркеудің және жүргізудің негізгі ережелерін;
- Ұлттық техникалық-экономикалық ақпарат жіктеуіштері депозитарийінің негізгі ережелерін (бұдан әрі – ҰТЭАЖ) белгілейді.

Стандарт талаптары өз қызметінде ТЭА ЖКЖ объектілерін пайдаланатын мемлекеттік органдарға, жеке және заңды тұлғаларға қолданылады.

2 Нормативтік сілтемелер

Осы стандартты қолдану үшін мынадай сілтемелік құжаттар қажет. Күні көрсетілмеген сілтемелер үшін сілтемелік құжаттың соңғы басылымы (оның барлық өзгерістерін қоса алғанда) қолданылады:

ҚР СТ 1037-2001 - Іс жүргізу және мұрағат ісі. Терминдер мен анықтамалар;

ҚР СТ 5.2* Техникалық-экономикалық ақпаратты жіктеу және кодтау жүйесі. Мемлекеттік техникалық-экономикалық ақпарат жіктеуіштерін жүргізу туралы ереже.

ГОСТ 16487 – 83 Іс жүргізу және мұрағат ісі. Терминдер мен анықтамалар.

Ескертпе - Осы стандартты пайдалану кезінде сілтемелік стандарттар мен жіктеуіштердің қолданысын ағымдағы жылдағы жай-күйі бойынша жыл сайын басылып шығарылатын «Стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттар» ақпараттық сілтемесі бойынша және ағымдағы жылда жарияланған тиісті ай сайын басылып

ҚР СТ 5.0–2005

шығарылатын ақпараттық сілтемелер бойынша тексерген дұрыс. Егер сілтемелік құжат ауыстырылса (өзгертілсе), онда осы стандартты пайдалану кезінде ауыстырылған (өзгертілген) стандартты басшылыққа алу керек. Егер сілтемелік құжат ауыстырылмай жойылса, онда оған сілтеме берілген ереже осы сілтемені қозғамайтын бөлікте қолданылады.

3 Терминдер мен анықтамалар

Осы стандартта ҚР СТ 1037 және ГОСТ 16487, [1] бойынша терминдер қолданылады (пайдаланылады). Оларға қосымша осы стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар белгіленген:

3.1 Жіктеу

3.1.1 Жіктеу: Көптеген объектілердің қабылданған белгілерге сәйкес ұқсастығы немесе айырмашылықтары бойынша топтарға бөлінуі.

3.1.2 Жіктеу жүйесі: Жіктеу әдістері мен ережелерінің, жіктеу және кодтау жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыратын ұйымдар мен қызметтердің жиынтығы, оның нәтижесі.

3.1.3 Жіктеу объектісі: Жіктелетін көпшілік элементі.

3.1.4 Жіктеу белгісі: Жіктеу жүргізілетін объектінің қасиеті мен сипаттамасы.

3.1.5 Жіктеу белгісінің мәні: Жіктеу белгісінің сапалық немесе сандық көрінісі.

3.1.6 Жіктеу топтамасы: Жіктеу нәтижесінде алынған объектілердің жиынтығы.

3.1.7 Жіктеудің сатылы әдісі: Объектілердің көпшілігін бағынышты жіктеу топтарына жүйелі бөлу.

3.1.8 Жіктеудің фасеттік әдісі: Көптеген объектілердің тәуелсіз жіктеу топтауларына параллел бөлу, содан кейін параллел тәуелсіз фасеттерге қалыптастырылады.

3.1.9 Жіктеу сатысы: Нәтижесінде жіктеу топтамаларының жиынтығы алынатын сатылы әдіс кезіндегі жіктеу кезеңі.

3.1.10 Жіктеу тереңдігі: Жіктеу сатыларының саны.

3.2 Кодтау

3.2.1 Код: Жіктелу топтамасын және (немесе) жіктеу объектісін белгілеу үшін қабылданған белгі немесе белгілер жиынтығы.

3.2.2 Кодтау: Кодтың түзілуі және жіктеу тобына және (немесе) жіктеу объектісіне берілуі.

3.2.3 Кодтау жүйесі: Берілген көпшіліктің жіктеу топтамалары мен жіктеу объектілерін кодтау әдістері мен ережелерінің жиынтығы.

3.2.4 Код алфавиті: Код түзу үшін қабылданған белгілер жүйесі.

Код алфавитінің мынадай түрлері бар: әріптік, әріптік-сандық және сандық.

3.2.5 Код негізі: Код алфавитіндегі белгілер саны.

3.2.6 Кодтың сандық алфавиті: Белгілері сан болып табылатын код алфавиті.

3.2.7 Кодтың әріптік алфавиті: Белгілері табиғи тілдер алфавиттерінің әріптері болып табылатын код алфавиті.

3.2.8 Кодтың әріптік-сандық алфавиті: Белгілері табиғи тілдер алфавиттерінің әріптері және сандар болып табылатын код алфавиті.

3.2.9 Код ұзындығы: Аралықтарды есепке алмай саналған кодтағы белгілер саны.

3.2.10 Код құрылымы: Кодта белгілердің құрамы мен орналасу бірізділігінің шартты белгіленуі.

3.2.11 Бақылау саны: Кодтың дұрыс жазылғанын тексеру үшін пайдаланылатын есептік сан.

3.2.12 Кодтаудың бірізді әдісі: Жіктеудің сатылы әдісі жағдайында алынған бірізді орналасқан бағынысты топтардың кодтарды пайдаланып жіктеу тобының және (немесе) жіктеу объектісінің кодын түзу және оны тағайындау.

3.2.13 Кодтаудың параллел әдісі: Жіктеудің фасеттік әдісі кезінде алынған тәуелсіз топтамалардың кодтарын пайдаланып жіктеу тобының және (немесе) жіктеу объектісінің кодын түзу және оны тағайындау.

3.2.14 Кодтаудың реттік нөмірі: Натурал қатар санынан кодты түзу және оны тағайындау.

3.2.15 Кодтаудың сериялық-реттік нөмірі: Натурал қатар сандарынан код түзу, бірдей белгілері бар жіктеу объектілеріне жеке серияларды немесе осы сандардың ауқымын бекіту және оны тағайындау.

3.2.16 Қайта кодтау: Кодталған жіктелу тобына немесе жіктеудің кодталған объектісіне жаңа код тағайындау.

3.2.17 Қайта кодталған кесте: Әр түрлі жіктеуіштерден алынған бір ғана жіктеу топтары мен (немесе) жіктеу объектілерінің кодтарының сәйкестік кестесі.

3.3 Жіктеуіш құрылымы

3.3.1 Жіктеуіш: Жіктеу топтамалары мен (немесе) жіктеу объектілерінің атаулары мен кодтарының жүйеленген жиынтығын білдіретін ресми құжат.

3.3.2 Ресми құжат: Ұйым немесе лауазымды тұлға әзірлеген және белгіленген тәртіппен ресімделген құжат.

3.3.3 Жіктеуіш позициясы: Жіктеу топтамасының немесе жіктеу объектісінің атауы мен коды.

3.3.4 Жіктеуіш сыйымдылығы: Жіктеуіш құралатын позициялардың ең көп саны.

3.3.5 Жіктеуіштің резервтік сыйымдылығы: Жіктеуіштегі бос позициялардың саны.

ҚР СТ 5.0–2005

3.4 Жіктеуішті жүргізу

3.4.1 Жіктеуішті жүргізу: Жіктеуішті жаңғыртылған күйде ұстау.

3.4.2 Ақпараттық технологияларды қолданып жіктеуішті жүргізу.

3.4.3 Жіктеуішті жүргізу жүйесі: Жіктеуішті жүргізуді және абоненттерге ақпараттық қызмет көрсетуді қамтамасыз ететін қызметтердің, әдістер мен құралдардың жиынтығы.

3.4.4 Ресми құжат түпнұсқасы. Түпнұсқа: Ресми құжаттың алғашқы немесе жалғыз данасы.

3.4.5 Міндетті келісу ұйымдары: ҰТЭАЖ және оларға енгізілетін өзгерістерді келісуді жүргізетін ұйымдар.

3.4.6 Жіктеуіш телнұсқасы: Түпнұсқаның заңды күшіне ие жіктеуіштің қайталанған данасы.

3.4.7 Жіктеуішті әзірлеу: Әзірлеуші ұйымдастыратын және жүргізетін іс-шаралар кешені.

3.4.8 Жіктеуішті әзірлеуші: Әзірлеуші меморганның жіктеуіш жобаларын әзірлеуді жүзеге асыратын құрылымдық бөлімшесі.

3.4.9 Әзірлеуші ұйым: ҰТЭАЖ әзірлеуді және енгізуді жүзеге асыратын ұйым, мекеме, анайы құрылған жұмыс тобы.

3.4.10 ҰТЭАЖ депозитарийін жеткізушілер: Депозитарийді жеткізуші – ұлттық техникалық-экономикалық ақпарат жіктеуіштерін әзірлеуге, бекітуге және жүргізуге жауапты мемлекеттік органдар.

3.4.11 ҰТЭАЖ депозитарийін пайдаланушылар: Депозитарийді пайдаланушылар – Депозитарийдегі ақпарат пен жіктеуіштерді пайдалануға мүдделі мемлекеттік органдар.

3.5 Жіктеуіштер санаттары

3.5.1 Жіктеуіш санаттары: Жіктеуіштің бекітілу және қолданылу саласының деңгейіне байланысты оның нақты топқа жататындығын көрсететін белгі.

3.5.2 Халықаралық жіктеуіш: Жіктеуішпен айналысатын халықаралық ұйым бекіткен және тұтынушылардың кең ортасына қолжетімді жіктеуіш.

3.5.3 Мемлекетаралық жіктеуіш: Мемлекетаралық стандарттау, метрология және сертификаттау кеңесі қабылдаған, кеңестің барлық мүше мемлекеттеріне қолжетімді жіктеуіш.

3.5.4 Ұлттық техникалық-экономикалық ақпарат жіктеуіші (ҰТЭАЖ) – техникалық-экономикалық ақпарат объектілерінің жіктеу топтарының кодтары мен атауларының жүйеленген жиынтығын білдіретін құжат.

3.5.5 Салалық (ведомстволық) жіктеуіш: Министрліктер мен ведомстволардың белгілі бір саласының ресми статистикалық ақпаратын жасауда қолдану үшін белгіленген тәртіппен енгізілген жіктеуіш, номенклатура, анықтамалық.

Салалық (ведомстволық) жіктеуіштерде, номенклатураларда ұлттық жіктеуіштерге енгізілмеген ақпарат жазылады. Салалық (ведомстволық) жіктеуіштер, номенклатуралар оларда жазылған позицияларды қайта құрастыру жолымен халықаралық, ұлттық жіктеу негізінде әзірленеді.

3.6 Жіктеуіштерді тіркеу

3.6.1 Жіктеуіштерді тіркеу: Бекітілген жіктеуішке тіркеу нөмірін беру және қажетті мәліметтерді тізілімге енгізу.

3.6.2 Жіктеуішті мемлекеттік тіркеу: Ұлттық жіктеуішті ҰТЭАЖ тізіліміне тіркеу.

3.7 ҰТЭАЖ депозитарийі

3.7.1 ТЭА МЖ депозитарийі: Ведомствоаралық сипатқа ие техникалық-экономикалық ақпарат жіктеуіштерінің жиынтығын білдіретін, оларды қалыптастыруды, есепке алуды, жаңғыртылған (бұдан әрі – жаңғырту) күйде ұстауды Депозитарийді пайдаланушылардың мүддесі тұрғысынан ақпараттық және нормативтік қамтамасыз ететін арнайы қор.

4 Негізгі ережелер

4.1 ТЭА ЖКЖ негізгі ережелері

4.1.1 ТЭА ЖКЖ өзара байланысты ТЭА-нің, оларды әзірлеу және жүргізу жөніндегі нормативтік және ғылыми-әдістемелік құжаттардың, сондай-ақ жіктеу және кодтау жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыратын ұйымдар мен қызметтердің жиынтығынан тұрады.

ТЭА ЖКЖ ТЭА жіктеу және кодтау жөніндегі жұмыстардың жоспарлау және жүргізу бойынша бірыңғай тәртібін, олардың құрамы мен мазмұнын белгілейді.

4.1.2 ТЭА ЖКЖ құрудағы негізгі мақсат есептеу техникасы құралдарын қолдану негізінде экономиканы басқару процестерін ақпараттық қамтамасыз етуді стандарттау болып табылады.

4.1.3 ТЭА ЖКЖ негізгі міндеттері:

- экономиканы басқару жүйелерінде ТЭА тәртіпке келтіру, бірегейлендіру, жіктеу және кодтау;
- автоматтандырылған деректер банкі құруды қоса алғанда, ақпаратты өңдеу процестерін автоматтандыру үшін жағдайларды қамтамасыз ету;
- өзара әрекет ететін автоматтандырылған экономиканы басқару жүйелерінің ақпараттық үйлесімділігін және олардың атқарымдық тиімділігін арттыруды қамтамасыз ету;
- ТЭА жіктеуіштерін және құжаттамалардың бірыңғайландырылған жүйелерін әзірлеу, енгізу және жүргізу саласында әдістемелік бірлікті қамтамасыз ету;

ҚР СТ 5.0–2005

- әртүрлі қолданылу салалары мен деңгейлеріндегі өзара байланысты ТЭА жіктеуіштерінің кешенін құру және оларды жүргізуді ұйымдастыру болып табылады.

4.1.4 Жіктеу мен кодтау объектілері экономика салаларында пайдаланылатын экономикалық объектілер мен олардың қасиеттері болып табылады, олар турады ақпарат Б қосымшасында берілген әртүрлі басқару деңгейлеріндегі құжаттардың бірегейлендірілген нысандарында жазылған.

4.1.5 ТЭА жіктеу және кодтау саласында мемлекетаралық ынтымақтастық жөніндегі жұмыстарды Стандарттау, метрология және сертификаттау жөніндегі мемлекетаралық кеңесте, сондай-ақ ақпаратты жіктеу және кодтау мәселелерімен айналысатын басқа да мемлекетаралық ұйымдар қабылдаған ұйымдастыру-әдістемелік құжаттарға сәйкес жүзеге асырылады. Халықаралық (өңірлік) жіктеуіштермен үйлестірілген мемлекетаралық және ұлттық жіктеуіштердің атаулары А қосымшасында берілген.

4.1.6 Уәкілетті орган ТЭА жіктеу және кодтау жөніндегі жұмыстарды жүргізуді ұйымдастырады және үйлестіреді, мемлекеттік стандарттау жоспары арқылы жоспарлауды, жоспар тапсырмаларының орындалуын есепке алу мен бақылауды қоса алғанда, осы жұмыстарды салааралық үйлестіруді жүзеге асырады.

4.2 ТЭА жіктеуіштерінің санаттары

4.2.1 ТЭА жіктеуіштерін бекіту және қолданылу саласына байланысты мынадай санаттарға бөлінеді:

- 1) халықаралық жіктеуіштер;
- 2) мемлекетаралық жіктеуіштер - **МЖ**;
- 3) ұлттық жіктеуіштер - **ҰЖ**;
- 4) салалық (ведомстволық) жіктеуіштер – **СЖ**.

4.2.2 ҰЖ әзірлеу тәртібі [3]-ке сәйкес уәкілетті орган белгілейді.

4.2.3 ТЭА ҰЖ уәкілетті орган белгіленген тәртіппен бекітеді.

4.2.4 ҰЖ-ге құжаттаманың бірегейлендірілген жүйелеріне кіретін мемлекеттік мақсаттағы құжаттардың ведомствоаралық нысандарында жазылған ақпарат кіреді және түрлі министрліктердің, ведомстволардың және кәсіпорындардың басқару жүйелері арасында ақпарат алмасу кезінде міндетті болып табылады.

4.2.5 СЖ әзірлеу тәртібін өз құзыреті шегінде тиісті мемлекеттік органдар белгілейді.

4.2.6 СЖ өз құзыреті шегінде тиісті мемлекеттік органдар бекітеді.

СЖ мемлекеттік жіктеу объектілерімен немесе осы ведомствоға тән белгілермен толықтырылған ұлттық жіктеуіштерге енгізілмеген ақпарат (ҰЖ-тен үзінділер) жазылуға тиіс.

4.3 ТЭА жіктеу және кодтау әдістері

4.3.1 ТЭА объектілерін жіктеу әдістері иерархиялық және фасеттік болып бөледі.

4.3.2. ТЭА объектілерін кодтау әдістері жүйелі, параллел, реттік және реттік-сериялық болып бөлінеді.

4.3.3 Нақты жіктеуіште ТЭА жіктеу мен кодтау әдістерін таңдауды жіктеуішті әзірлеуші жүзеге асырады.

Ақпараттың ерекшелігіне және нақты жіктеуіштердің қолданылу саласына байланысты оларда жіктеу және кодтау әдістерінің түрлі жиынтықтары қолданылады.

4.3.4 Жіктеуіштердің кодтарын қорғау және ақпараттың өте шынайылығын қамтамасыз ету үшін ақпараттық өзара әрекеттің барлық кезеңдерінде кодтарға бақылау сандарын енгізеді. Бақылау сандары объект кодынан кейін қойылады.

Нақты ҰЖ бақылау сандарын қолдану туралы шешімді әзірлеуші ұйым уәкілетті органмен келісім бойынша қабылдайды.

4.3.5 Жіктеуіштердегі ТЭА объектілерінің атауы бірыңғай талаптар бойынша құрылуға тиіс. Жіктеуіштерде объектілер тізбесін қалыптастыруға негіз болатын халықаралық стандарттармен, мемлекетаралық және ұлттық стандарттарда белгіленген терминдерді қолдану керек.

Атауларында пайдаланылатын тілдік және белгілік құралдар ақпараттық жүйелерде қолданылатын нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес келуге тиіс.

4.4 ТЭА жіктеуіштерін тіркеу және жүргізу

4.4.1 Жіктеуіштерді тіркеу

4.4.1.1 Белгіленген тәртіппен бекітілген жіктеуіштер ТЭА ҰЖ тізілімінде тіркелуге жатады.

4.4.1.2 Жіктеуіштердің санаттарына байланысты:

1) ҰЖ үшін - мемлекеттік тіркеу;

2) СЖ үшін – салалық (ведомстволық) тіркеу көзделген.

4.4.1.3 ҰЖ тіркеу тәртібі *ҚР СТ 5.2**-де белгіленген.

4.4.1.4 СЖ ведомстволық тіркеу тәртібін тиісті мемлекеттік органдар айқындайды.

4.4.2 Жіктеуішті жүргізу

4.4.2.1 Жіктеуіштерді жүргізу, ақпараттың растығы мен толықтығын қамтамасыз ету, жаңа объектілерді жіктеу және кодтау, жіктеуіштерді жетілдіру мақсатында оларға өзгерістер енгізу уәкілетті орган белгілеген тәртіппен жіктеуіштерді әзірлеуші ұйымдар тарапынан жүзеге асырылады.

ҚР СТ 5.0–2005

Депозитарийде жазылған техникалық-экономикалық ақпараттың ұлттық жіктеуіштері толық мәтінді электронды дерекқорда қалыптастырылады.

4.4.2.2 Уәкілетті орган белгіленген тәртіппен ҰЖ және әзірлеуші ұйымдардың ұсынуы бойынша оларға енгізілген өзгерістерді бекітеді.

4.4.2.3 Бекітіп, тіркелгеннен кейін «Мемлекеттік жіктеуіш ісі» [2] сәйкес ТЭА МЖ депозитарийіне берілуге тиіс.

4.4.2.4 Мемлекеттік жіктеуіштің (өзгерістің) бекітілгені (жойылғаны) туралы ақпарат, оларға енгізілген өзгерістер Қазақстан Республикасы стандарттарының ай сайын басып шығарылатын ақпараттық сілтемелеріне жарияланды.

5 ТЭА ҰЖ Депозитарийінің негізгі ережелері

5.1 Техникалық-экономикалық ақпарат жіктеуіштерінің депозитарийі [2] сәйкес Нормативтік техникалық құжаттардың бірыңғай мемлекеттік қоры (бұдан әрі – Бірыңғай қор) базасында құрылады және құрамдас бөлігі болып табылады.

5.2 Депозитарий өзінің жұмысында [2] бойынша басшылыққа алады.

5.3 Депозитарий қызметі Қазақстан Республикасының мемлекеттік құпиясын құрамайтын бөлігінде мүдделі тұлғалар үшін қолжетімді, ашық және мөлдір болып табылады.

А қосымшасы
(ақпараттық)
Техникалық-экономикалық ақпараттың
жіктеуіштерінің жіктеу объектілері

А.1 кестесі

Жіктеу объектілері	Ұлттық жіктеуіштердің атауы	Халықаралық (өңірлік) жіктеу атауы
1	2	3
Жұмысшылар кәсіптерінің және қызметшілер лауазымдарының топтары	Кәсіптер жіктеуіші	Кәсіптерді халықаралық стандартты жіктеу (КХСЖ) (International Standard Classification of Occupations - ISCO)
Бір профильді және көп профильді қызмет атқаратын заңды және жеке тұлғалардың экономикалық қызметтерінің барлық түрлері	Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші	Еуропалық экономикалық қоғамдастықтың экономикалық қызмет түрлерін статистикалық жіктеу (NACE Rev.2)
Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуішінде көзделген қызметтің белгілі бір түріне жатқызылған белгілі бір тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің барлық түрлері	Экономикалық қызмет түрлері бойынша өнім жіктеуіші	Еуропалық экономикалық қоғамдастықтың экономикалық қызмет түрлері бойынша өнімді статистикалық жіктеу (CPA 2008)
Кәсіптік қызмет салаларының кодтары, мамандық пен кәсіп, біліктілік атауы, сондай-ақ білім беру ұйымдарының мамандықтар мен кәсіптер бойынша регламенттелген жалпы профиль бойынша ретке келтірілген кәсіби дайындық бағыттары бойынша кәсіптік білім беру деңгейлерінің кодтары. Жіктеуіш бастауыш және орта кәсіптік білім беру құжаттарын индекстеу	Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру кәсіптері мен мамандықтарының жіктеуіші	Халықаралық білім беруді стандартты жіктеу (ХБСЖ - 2011) (International Standard Classification of Education - ISCED - 2011)

ҚР СТ 5.0–2005

1	2	3
үшін пайдаланылады		
Әлем елдері деп тәуелсіз мемлекеттер және саяси, географиялық, тарихи ерекшеліктерге ие және сыртқы сауда операциялары, көлікпен тасымалдау және т.б. тұрғысынан мүдделік танытатын аумақтар ұғынылады	Елдерді және олардың әкімшілік-аумақтық бөлімшелерінің бірліктерін беруге арналған кодтар. 1-бөлім. Елдер кодтары	ИСО 3166-1:2013 «Елдердің және олардың әкімшілік-аумақтық бөлігі бірліктерінің атауларын көрсетуге арналған кодтар. 1-бөлім. Елдердің кодтары» (International Standard ISO 3166-1:2013 «Codes for the representation of names of countries and their subdivisions. Part 1: Country codes»)
ИСО 3166-1 енгізілген, елді, тәуелді аумақты немесе басқа да нақты геосаяси мүдде саласын бөлу нәтижесінде туындаған әкімшілік-аумақтық бөлімшелер	Елдерді және олардың әкімшілік-аумақтық бөлімшелерінің бірліктерін беруге арналған кодтар. 2-бөлім. Елдердің әкімшілік-аумақтық бөлімшелерінің кодтары	ИСО 3166-2:2013 «Елдердің және олардың әкімшілік-аумақтық бөлігі бірліктерінің атауларын көрсетуге арналған кодтар. 2-бөлім. Елдердің әкімшілік-аумақтық бөлігі бірліктерінің кодтары (International Standard ISO 3166-2:2013 «Codes for the representation of names of countries and their subdivisions -- Part 2: Country subdivision code»)
Елдердің, тәуелді аумақтардың немесе басқа да нақты геосаяси мүдде салаларының бұрын пайдаланылған атаулары	Елдерді және олардың әкімшілік-аумақтық бөлімшелерінің бірліктерін беруге арналған кодтар. 3-бөлім. Елдердің бұрын пайдаланылған атауларын белгілеу кодтары	ИСО 3166-3:2013 «Елдердің және олардың әкімшілік-аумақтық бөлігі бірліктерінің атауларын көрсетуге арналған кодтар. 3-бөлім. Елдердің бұрын пайдаланылған атауларының кодтары» (International Standard ISO 3166-3:2013 «Codes for the representation of names of countries and their subdivisions. Part 3: Code for formerly used names of countries»)
Ұлттық валюталар - әлем елдері мен аумақтарының ақша бірліктері	Валюталар мен қорларды белгілеуге арналған кодтар	ИСО 4217:2008 «Валюталар мен қорларды беруге арналған кодтар» (International Standard ISO 4217:2008 «Codes for the representation of currencies and funds»)
Қазақстан Республикасы бакалавриаты мен магистратурасының мамандықтары	Қазақстан Республикасы жоғары және кейінгі білім беру мамандықтарының жіктеуіші	Халықаралық білім беруді стандартты жіктеу (ХБСЖ-2011) (International Standard Classification of Education - ISCED - 2011)
Қазақстан Республикасында білім беруді мемлекеттік жіктеу	Қазақстан Республикасының білім беру деңгейлерінің мемлекеттік жіктеуіші	Халықаралық білім беруді стандартты жіктеу (ХБСЖ-2011) (International Standard Classification of Education - ISCED - 2011)
Қазақстан Республикасының әкімшілік-аумақтық объектілерінің	Әкімшілік-аумақтық объектілер жіктеуіші	ИСО 3166-1:2013 «Елдердің және олардың әкімшілік-аумақтық бөлігі бірліктерінің атауларын көрсетуге арналған кодтар. 1-бөлім. Елдердің

ҚР СТ 5.0–2015

1	2	3
құрылымы, жүргізу тәртібі мен кодтары		кодтары» (International Standard ISO 3166-1:2013 «Codes for the representation of names of countries and their subdivisions. Part 1: Country codes»)
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер (зияткерлік меншік өнімдері)	Негізгі қорлар жіктеуіші	Ұлттық шоттар жүйесі 2008 жыл СНС-2008/SNA-2008); Имараттар түрлерінің жіктеуіші (КС/СС); Экономикалық қызмет түрлері бойынша өнім жіктеуіші (СЭҚӨЖ/ СРА 2008)

Б қосымшасы
(міндетті)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ ЖІКТЕУІШІ

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік техникалық реттеу жүйесі

(атауы)

(аббревиатурасы және белгіленуі)

Ресми басылым

**Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің
Техникалық реттеу және метрология комитеті
(Мемстандарт)**

Астана

Библиография

- [1] «Техникалық реттеу туралы» 2004 жылғы 9 қарашадағы № 603-ІІ ҚР Заңы.
- [2] 2015 жылғы 31 наурыздағы № 374 «Техникалық-экономикалық ақпарат жіктеуіштерінің депозитарийін құру және жүргізу қағидаларын бекіту туралы»
- [3] 2012 жылғы 28 желтоқсандағы № 495 «Әскери және қосарланған мақсаттағы тауарларға (өнімге), жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерге әскери стандарттарды қоспағанда, ұлттық стандарттарды, алдын ала ұлттық стандарттарды және техникалық-экономикалық ақпарат жіктеуіштерін әзірлеу, келісу, есепке алу, бекіту, сараптау, өзгерту, күшін жою және қолданысқа енгізу қағидалары»
- [4] Халықаралық білім беруді стандартты жіктеу (ХБСЖ) (International Standard Classification of Occupations - ISCO)
- [5] Еуропалық экономикалық қоғамдастықтың экономикалық қызмет түрлерін статистикалық жіктеу (NACE Rev.2).
- [6] Еуропалық экономикалық қоғамдастықтың экономикалық қызмет түрлері бойынша өнімді статистикалық жіктеу (CPA 2008).
- [7] Халықаралық білімді стандартты жіктеу (ХБСЖ - 2011) (International Standard Classification of Education - ISCED - 2011). Ағылшын тіліндегі жарияланымның электронды мекенжайы (<http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-2011-en.pdf>), орыс тілінде (www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-2011-ru.pdf).
- [8] ISO 3166-1:2013 «Елдердің және олардың әкімшілік-аумақтық бөлігі бірліктерінің атауларын көрсетуге арналған кодтар. 1-бөлім. Елдердің кодтары» (International Standard ISO 3166-1:2013 «Codes for the representation of names of countries and their subdivisions. Part 1: Country codes»)
- [9] ISO 3166-2:2013 «Елдердің және олардың әкімшілік-аумақтық бөлігі бірліктерінің атауларын көрсетуге арналған кодтар. 2-бөлім. Елдердің әкімшілік-аумақтық бөлігі бірліктерінің кодтары» (ISO 3166-2:2013 «Codes for the representation of names of countries and their subdivisions. Part 2: Country subdivision code»).
- [10] ISO 3166-3:2013 «Елдердің және олардың әкімшілік-аумақтық бөлігі бірліктерінің атауларын көрсетуге арналған кодтар. 3-бөлім. Елдердің бұрын пайдаланылған атауларының кодтары» (ISO 3166-3:2013 «Codes for the representation of names of countries and their subdivisions. Part 3: Code for formerly used names of countries»).
- [11] ИСО 4217:2008 «Валюталар мен қорларды беруге арналған кодтар» (International Standard ISO 4217:2008 «Codes for the representation of currencies and funds») ISO 4217:2008/Cor.1:2008.

ҚР СТ 5.0–2005

[12] Ұлттық шоттар жүйесі 2008 жыл СНС-2008/SNA-2008); Имараттар түрлерінің жіктеуіші (КС/СС); Экономикалық қызмет түрлері бойынша өнім жіктеуіші (СЭҚӨЖ/ СРА 2008).

ӘОЖ 681.3.065.4

МСЖ 35.040

Түйін сөздер: Мемлекеттік техникалық реттеу жүйесі, техникалық-экономикалық ақпаратты жіктеу және кодтау жүйесі, жіктеу, кодтау, ТЭА ұлттық жіктеуіштерінің құрылымы, жүргізу, санаттары, тіркеу, салалық жіктеуіштер, ТЭА Депозитарийі

НАЦИОНАЛЬНЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
Государственная система технического регулирования Республики Казахстан

**СИСТЕМА КЛАССИФИКАЦИИ И КОДИРОВАНИЯ
ТЕХНИКО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ**

ОСНОВНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

СТ РК 5.0-2015

**Комитет технического регулирования и метрологии
Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан
(Госстандарт)**

Астана

Предисловие

1 ПОДГОТОВЛЕН И ВНЕСЕН Республиканским государственным предприятием "Казахстанский институт стандартизации и сертификации"

2 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ приказом Комитета технического регулирования и метрологии Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан № 236-од от 24.11.2015 г.

3 СРОК ПЕРВОЙ ПРОВЕРКИ
ПЕРИОДИЧНОСТЬ ПРОВЕРКИ

2020 год
5 лет

4 ВВЕДЕН ВЗАМЕН СТ РК 5.0-2005 «Государственная система технического регулирования Республики Казахстан. Система классификации и кодирования технико-экономической информации. Основные положения»

Информация об изменениях к настоящему классификатору публикуется в ежегодно издаваемом информационном указателе «Нормативные документы по стандартизации Республики Казахстан, а текст изменений и поправок - в ежемесячно издаваемых информационных указателях «Национальные стандарты». В случае пересмотра (отмены) или замены настоящего классификатора соответствующая информация будет опубликована в информационном указателе «Национальные стандарты»

НАЦИОНАЛЬНЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

**Государственная система технического регулирования
Республики Казахстан**

**СИСТЕМА КЛАССИФИКАЦИИ И КОДИРОВАНИЯ
ТЕХНИКО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ**

ОСНОВНЫЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Дата введения 2017-01-01

1 Область применения

Настоящий стандарт устанавливает:

- область применения, термины и определения, общие положения системы классификации и кодирования технико-экономической информации Республики Казахстан (далее - СКК ТЭИ);
- категории и методы классификации и кодирования технико-экономической информации (далее - ТЭИ);
- основные положения регистрации и ведения классификаторов;
- основные положения Депозитария национальных классификаторов технико-экономической информации (далее - НК ТЭИ).

Требования стандарта распространяются на государственные органы, физические и юридические лица, использующие в своей деятельности объекты СКК ТЭИ.

2 Нормативные ссылки

Для применения настоящего стандарта необходимы следующие ссылочные документы. Для недатированных ссылок применяют последнее издание ссылочного документа (включая все его изменения).

СТ РК 1037-2001 Делопроизводство и архивное дело. Термины и определения.

СТ РК 5.2* Система классификации и кодирования технико-экономической информации. Положение о ведении государственных классификаторов технико-экономической информации.

ГОСТ 16487-83 Делопроизводство и архивное дело. Термины и определения.

Примечание – При пользовании настоящим стандартом целесообразно проверить действие ссылочных стандартов и классификаторов по ежегодно издаваемому информационному указателю «Нормативные документы по стандартизации» по состоянию на текущий год и соответствующим ежемесячно издаваемым информационным указателям, опубликованным в текущем году. Если ссылочный

СТ РК 5.0-2015

документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим стандартом следует руководствоваться замененным (измененным) документом. Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

3 Термины и определения

В настоящем стандарте применяются (используются) термины по СТ РК 1037 и ГОСТ 16487, [1]. В дополнение к ним в настоящем стандарте установлены следующие термины и определения:

3.1 Классификация

3.1.1 Классификация: Разделения множества объектов на группы по сходству или различию в соответствии с принятыми признаками.

3.1.2 Система классификации: Совокупность методов и правил классификации, организаций и служб, осуществляющих работы по классификации и кодированию, ее результат.

3.1.3 Объект классификации: Элемент классифицируемого множества.

3.1.4 Признак классификации: Свойство или характеристика объекта, по которому производится классификация.

3.1.5 Значение признака классификации: Качественное или количественное выражение признака классификации.

3.1.6 Классификационная группировка: Подмножество объектов, полученное в результате классификации.

3.1.7 Иерархический метод классификации: Последовательное разделение множества объектов на подчиненные классификационные группировки.

3.1.8 Фасетный метод классификации: Параллельное разделение множества объектов на независимые классификационные группировки, которые затем формируются в параллельные независимые фасеты.

3.1.9 Степень классификации: Этап классификации при иерархическом методе, в результате которого получается совокупность классификационных группировок.

3.1.10 Глубина классификации: Число ступеней классификации.

3.2 Кодирование

3.2.1 Код: Знак или совокупность знаков, принятых для обозначения классификационной группировки и (или) объекта классификации.

3.2.2 Кодирование: Образование и присвоение кода классификационной группировке и (или) объекту классификации.

3.2.3 Система кодирования: Совокупность методов и правил кодирования классификационных группировок и объектов классификации заданного множества.

3.2.4 Алфавит кода: Система знаков, принятых для образования кода.

Различают следующие виды алфавита кода: буквенный, буквенно-цифровой и цифровой.

3.2.5 Основание кода: Число знаков в алфавите кода.

3.2.6 Цифровой алфавит кода: Алфавит кода, знаками которого являются цифры.

3.2.7 Буквенный алфавит кода: Алфавит кода, знаками которого являются буквы алфавитов естественных языков.

3.2.8 Буквенно-цифровой алфавит кода: Алфавит кода, знаками которого являются буквы алфавитов естественных языков и цифры.

3.2.9 Длина кода: Число знаков в коде без учета пробелов.

3.2.10 Структура кода: Условное обозначение состава и последовательности расположения знаков в коде.

3.2.11 Контрольное число: Расчетное число, используемое для проверки правильности записи кода.

3.2.12 Последовательный метод кодирования: Образование кода классификационной группировки и (или) объекта классификации с использованием кодов, последовательно расположенных подчиненных группировок, полученных при иерархическом методе классификации и его присвоение.

3.2.13 Параллельный метод кодирования: Образование кода классификационной группировки и (или) объекта классификации с использованием кодов независимых группировок, полученных при фасетном методе классификации, и его присвоение.

3.2.14 Порядковый номер кодирования: Образование кода из чисел натурального ряда и его присвоение.

3.2.15 Серийно-порядковый номер кодирования: Образование кода из чисел натурального ряда, закрепление отдельных серий или диапазонов этих чисел за объектами классификации с одинаковыми признаками и его присвоение.

3.2.16 Перекодирование: Присвоение закодированной классификационной группировке или закодированному объекту классификации нового кода.

3.2.17 Перекодированная таблица: Таблица соответствия кодов одних и тех же классификационных группировок и (или) объектов классификации из разных классификаторов.

3.3 Структура классификатора

3.3.1 Классификатор: Официальный документ, представляющий систематизированный свод наименований и кодов классификационных группировок и (или) объектов классификации.

3.3.2 Официальный документ: Документ, созданный организацией или должностным лицом и оформленный в установленном порядке.

СТ РК 5.0-2015

3.3.3 Позиция классификатора: Наименование и код классификационной группировки или объекта классификации.

3.3.4 Емкость классификатора: Наибольшее количество позиций, которое может содержать классификатор.

3.3.5 Резервная емкость классификатора: Количество свободных позиций в классификаторе.

3.4 Ведение классификатора

3.4.1 Ведение классификатора: Поддержание классификатора в актуализированном виде.

3.4.2 Ведение классификатора с применением информационных технологий.

3.4.3 Система ведения классификатора: Совокупность служб, методов и средств, обеспечивающих ведение классификатора, и информационное обслуживание абонентов.

3.4.4 Подлинник официального документа. Подлинник: Первый или единственный экземпляр официального документа.

3.4.5 Организации обязательного согласования: Организации, которые проводят согласование НК ТЭИ и изменения к ним.

3.4.6 Дубликат классификатора: Повторный экземпляр классификатора, имеющий юридическую силу подлинника.

3.4.7 Разработка классификатора: комплекс мероприятий, которые организует и приводит разработчик.

3.4.8 Разработчик классификатора: структурное подразделение Госоргана-разработчика, осуществляющее разработку проектов классификаторов.

3.4.9 Организация-разработчик: Организация, учреждение, специально образованная рабочая группа, которая осуществляет разработку и ведение НК ТЭИ.

3.4.10 Поставщики Депозитария НК ТЭИ: Поставщик Депозитария государственные органы, ответственные за разработку, утверждения и ведения национальных классификаторов технико-экономической информации.

3.4.11 Пользователи Депозитария НК ТЭИ: Пользователи Депозитария – государственные органы, заинтересованные в использовании информации и классификаторов, находящихся в Депозитарии.

3.5 Категории классификаторов

3.5.1 Категории классификатора: Признак, указывающий на принадлежность классификатора к определенной группе в зависимости от уровня его утверждения и сферы применения.

3.5.2 Международный классификатор: Классификатор, утвержденный международной организацией, занимающейся классификацией и доступный широкому кругу потребителей.

3.5.3 Межгосударственный классификатор: Классификатор, принятый Межгосударственным Советом по стандартизации, метрологии и сертификации, доступный всем членам-государствам совета.

3.5.4 Национальный классификатор технико-экономической информации (НК ТЭИ) - документ, который представляет собой систематизированные своды кодов и наименований классификационных групп объектов технико-экономической информации;

3.5.5 Отраслевые (ведомственные) классификации – классификатор, номенклатура, справочник, введенные в установленном порядке для применения в производстве официальной статистической информации определенной отрасли министерств и ведомств.

Отраслевые (ведомственные) классификаторы, номенклатуры содержат информацию, не включенную в национальные классификаторы. Отраслевые (ведомственные) классификаторы, номенклатуры могут разрабатываться на основе международных, национальных классификаций путем дезагрегации позиций, содержащихся в них.

3.6 Регистрация классификаторов

3.6.1 Регистрация классификатора: Присвоение утвержденному классификатору регистрационного номера и запись необходимых сведений в реестр.

3.6.2 Государственная регистрация классификатора: Регистрация национального классификатора в реестре НК ТЭИ.

3.7 Депозитарий НК ТЭИ

3.7.1 Депозитарий классификаторов технико-экономической информации (далее - Депозитарий) - специализированный фонд, представляющий собой совокупность классификаторов технико-экономической информации, имеющих межведомственный характер, обеспечивающий их формирование, учет, хранение, поддержание в актуализированном состоянии (далее - актуализация), информационное и нормативное обеспечение в интересах пользователей Депозитария.

4 Основные положения

4.1 Общие положения СКК ТЭИ

4.1.1 СКК ТЭИ состоит из совокупности взаимосвязанных классификаторов ТЭИ, нормативных и научно-методических документов по их разработке и ведению, а также организаций и служб, осуществляющих работы по классификации и кодированию.

СТ РК 5.0-2015

СКК ТЭИ устанавливает единый порядок планирования и проведения работ по классификации и кодированию ТЭИ, их состав и содержание.

4.1.2 Основной целью создания СКК ТЭИ является стандартизация информационного обеспечения процессов управления экономикой на основе применения средств вычислительной техники.

4.1.3 Основными задачами СКК ТЭИ являются:

- упорядочение, унификация, классификация и кодирование ТЭИ в системах управления экономикой;
- обеспечение условий для автоматизации процессов обработки информации, включая создание автоматизированных банков данных;
- обеспечение информационной совместимости взаимодействующих автоматизированных систем управления экономикой и повышение эффективности их функционирования;
- обеспечение методического единства в области разработки, внедрения и ведения классификаторов ТЭИ и унифицированных систем документации;
- создание комплекса взаимосвязанных классификаторов ТЭИ различных сфер и уровней применения и организация их ведения.

4.1.4 Объектами классификации и кодирования являются экономические объекты и их свойства, используемые в отраслях экономики, информация о которых содержится в унифицированных формах документов различных уровней управления, представленные в приложении А.

4.1.5 Работы по межгосударственному сотрудничеству в области классификации и кодирования ТЭИ осуществляют в соответствии с организационно-методическими документами, принятыми межгосударственным Советом по стандартизации, метрологии и сертификации, а также другими межгосударственными организациями, занимающимися вопросами классификации и кодирования ТЭИ. Наименования межгосударственных и национальных классификаторов, гармонизированных с международными (региональными), приведен в приложении А.

4.1.6 Уполномоченный орган организывает и координирует проведение работ по классификации и кодированию ТЭИ, осуществляет межотраслевую координацию этих работ, включая планирование через планы государственной стандартизации, учет и контроль выполнения заданий плана.

4.2 Категории классификаторов ТЭИ

4.2.1 В зависимости от уровня утверждения и сферы применения классификаторы ТЭИ делятся на категории:

- 1) международные классификаторы;
- 2) межгосударственные классификаторы – **МК**;
- 3) национальные классификаторы – **НК**;

4) отраслевые (ведомственные) – **ОК**;

4.2.2 Порядок разработки НК устанавливает уполномоченный орган, в соответствии с [3].

4.2.3 НК ТЭИ утверждаются уполномоченным органом в установленном порядке.

4.2.4 НК включают информацию, содержащуюся в межведомственных формах документов государственного назначения, входящих в унифицированные системы документации и являются обязательными при обмене информацией между системами управления различных министерств, ведомств и предприятий.

4.2.5 Порядок разработки ОК устанавливают соответствующие государственные органы в пределах своей компетенции.

4.2.6 ОК утверждают соответствующие государственные органы в пределах своей компетенции.

ОК должны содержать информацию, не включенную в национальные классификаторы (выборки из НК), дополненные объектами классификации, или признаками, специфическими для данного ведомства.

4.3 Методы классификации и кодирования ТЭИ

4.3.1 Методы классификации объектов ТЭИ подразделяют на иерархический и фасетный.

4.3.2 Методы кодирования объектов ТЭИ подразделяют на последовательный, параллельный, порядковый и серийно-порядковый.

4.3.3 Выбор методов классификации и кодирования ТЭИ в конкретном классификаторе осуществляется разработчиком классификатора.

В зависимости от специфики информации и области применения конкретных классификаторов в них применяют различные комбинации методов классификации и кодирования.

4.3.4 Для защиты кодов классификаторов и обеспечения высокой достоверности информации на всех этапах информационного взаимодействия в коды вводят контрольные числа. Контрольные числа проставляются после кода объекта.

Решение о применении контрольных чисел в конкретном НК принимает организация-разработчик по согласованию с уполномоченным органом.

4.3.5 Наименование объектов ТЭИ в классификаторах должны быть построены по единым требованиям. В наименованиях следует применять термины, установленные международными, межгосударственными и национальными стандартами, на основе которых формируются перечни объектов в классификаторах.

Языковые и знаковые средства, используемые в наименованиях, должны соответствовать требованиям нормативных документов, применяемых в информационных системах.

4.4 Регистрация и ведение классификаторов ТЭИ

4.4.1 Регистрация классификаторов

4.4.1.1 Утвержденные в установленном порядке классификаторы подлежат регистрации в реестре НК ТЭИ.

4.4.1.2 В зависимости от категории классификаторов предусмотрены:

- 1) государственная регистрация - для НК;
- 2) отраслевая (ведомственная) регистрация - для ОК.

4.4.1.3 Порядок регистрации НК установлен в *СТ РК 5.2**.

4.4.1.4 Порядок ведомственной регистрации ОК определяют соответствующие государственные органы.

4.4.2 Ведение классификатора

4.4.2.1 Ведение классификаторов, внесение в них изменений в целях обеспечения достоверности и полноты информации, классификации и кодирования новых объектов, совершенствования классификаторов осуществляют организации-разработчики классификаторов в установленном уполномоченным органом порядке.

Содержащиеся в Депозитарии национальные классификаторы технико-экономической информации формируются в полнотекстовые электронные базы данных.

4.4.2.2 Уполномоченный орган в установленном порядке утверждает НК и внесения изменений к ним по представлению организаций-разработчиков.

4.4.2.3 После утверждения и регистрации «Дело национального классификатора» должно быть передано в Депозитарий НК ТЭИ в соответствии с [2].

4.4.2.4 Информация об утверждении или отмене НК, изменения к ним размещаются в ежемесячных информационных указателях стандартов Республики Казахстан.

5 Основные положения Депозитария НК ТЭИ

5.1 Депозитарий классификаторов технико-экономической информации создается на базе Единого государственного фонда нормативных технических документов (далее – Единый фонд) и является составной частью, в соответствии с [2].

5.2 В своей работе Депозитарий руководствуется согласно с [2].

5.3 Деятельность Депозитария является доступной, открытой и прозрачной для заинтересованных лиц в той части, в которой она не составляет государственные секреты Республики Казахстан.

Приложение А
(информационное)

Объекты классификации в классификаторах ТЭИ

Таблица Б.1

Объекты классификации	Наименование национальных классификаторов	Наименования международных (региональных) классификаций
1	2	3
Группировки профессий рабочих и должностей служащих	Классификатор занятий	Международная стандартная классификация занятий (МСКЗ) (International Standard Classification of Occupations - ISCO)
Все виды экономической деятельности юридических и физических лиц с однопрофильной и многопрофильной деятельностью.	Общий классификатор видов экономической деятельности	Статистическая классификация видов экономической деятельности Европейского экономического сообщества (NACE Rev.2)
Все виды определенных товаров и услуг, отнесенные к определенному виду деятельности, предусмотренному общим классификатором видов экономической деятельности.	Классификатор продукции по видам экономической деятельности	Статистическая классификация продукции по видам экономической деятельности Европейского экономического сообщества (CPA 2008)
Коды сфер профессиональной деятельности, наименования специальностей и профессий, квалификации, а так же коды уровней профессионального образования по направлениям профессиональной подготовки, упорядоченных по всеобщему профилю организаций образования, регламентированных по специальностям и профессиям. Классификатор используется для индексации документов начального и среднего профессионального образования.	Классификатор профессий и специальностей технического и профессионального, послесреднего образования	Международная стандартная классификация образования (МСКО - 2011) (International Standard Classification of Education - ISCED - 2011)
Страны мира, под которыми понимаются суверенные государства и территории, имеющие политические, экономические, географические, исторические особенности и	Коды для представления стран и единиц их административно-территориальных подразделений.	ISO 3166-1:2013 «Коды для представления названий стран и единиц их административно-территориального деления. Часть 1. Коды стран» (International Standard ISO 3166-1:2013 «Codes for the

СТ РК 5.0-2015

1	2	3
представляющие интерес с точки зрения внешнеторговых операций, транспортных перевозок и т. д.	Часть 1. Коды стран.	representation of names of countries and their subdivisions. Part 1: Country codes»).
Административно-территориальные подразделения, возникшие в результате деления страны, зависимой территории или другой области конкретного геополитического интереса, которые включены в ИСО 3166-1	Коды для представления названий стран и единиц их административно-территориальных подразделений. Часть 2. Коды административно-территориальных подразделений стран	ISO 3166-2:2013 «Коды для представления названий стран и единиц их административно-территориального деления. Часть 2. Коды единиц административно-территориального деления стран» (International Standard ISO 3166-2:2013 «Codes for the representation of names of countries and their subdivisions -- Part 2: Country subdivision code»).
Использовавшиеся ранее наименования стран, зависимых территорий или других областей конкретного геополитического интереса.	Коды для обозначения наименований стран и их административно-территориальных единиц. Часть 3. Коды обозначения наименований стран, использовавшихся ранее.	ISO 3166-3:2013 «Коды для представления названий стран и единиц их административно-территориального деления. Часть 3. Коды ранее использовавшихся названий стран » (International Standard ISO 3166-3:2013 «Codes for the representation of names of countries and their subdivisions. Part 3: Code for formerly used names of countries»
Национальные валюты - денежные единицы стран мира и территорий.	Коды для обозначения валют и фондов	ISO 4217:2008 «Коды для представления валют и фондов» (International Standard ISO 4217:2008 «Codes for the representation of currencies and funds»).
Специальности бакалавриата и магистратуры Республики Казахстан.	Классификатор специальностей высшего и послевузовского образования Республики Казахстан	Международная стандартная классификация образования (МСКО-2011) (International Standard Classification of Education - ISCED - 2011)
Государственная классификация образования в Республике Казахстан	Государственный классификатор уровней образования Республики Казахстан	Международная стандартная классификация образования (МСКО-2011) (International Standard Classification of Education - ISCED - 2011)
Структура, порядок ведения и коды административно-территориальных объектов Республики Казахстан.	Классификатор административно-территориальных объектов	ISO 3166-1:2013 «Коды для представления названий стран и единиц их административно-территориального деления. Часть 1. Коды стран» (International Standard ISO 3166-1:2013 «Codes for the

СТ РК 5.0-2015

1	2	3
		representation of names of countries and their subdivisions. Part 1: Country codes»).
Основные средства и нематериальные активы (продукты интеллектуальной собственности)	Классификатор основных фондов	Система национальных счетов 2008 года (СНС-2008/SNA-2008); Классификатор видов сооружений (КС/СС); Классификатор продукции по видам экономической деятельности (КПВЭД/ СРА 2008)

Приложение Б
(обязательное)

НАЦИОНАЛЬНЫЙ КЛАССИФИКАТОР РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Государственная система технического регулирования Республики Казахстан

(наименование)

(аббревиатура и обозначение)

Издание официальное

**Комитет технического регулирования и метрологии
Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан
(Госстандарт)**

Астана

Библиография

- [1] Закон "О техническом регулировании" № 603-ІІ от 9 ноября 2004 года.
- [2] № 374 от 31 марта 2015 года «Правила создания и ведения Депозитария классификаторов технико-экономической информации».
- [3] № 495 от 28 декабря 2012 года «Правила разработки, согласования, учета, утверждения, экспертизы, изменения, отмены и введения в действие национальных предварительных национальных стандартов и классификаторов технико-экономической информации».
- [4] Международная стандартная классификация занятий (МСКЗ) (International Standard Classification of Occupations - ISCO).
- [5] Статистическая классификация видов экономической деятельности Европейского экономического сообщества (NACE Rev.2).
- [6] Статистическая классификация продукции по видам экономической деятельности Европейского экономического сообщества (CРА 2008).
- [7] Международная стандартная классификация образования (МСКО - 2011) (International Standard Classification of Education - ISCED - 2011). Электронный адрес публикации на английском языке (<http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-2011-en.pdf>), на русском языке (www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-2011-ru.pdf).
- [8] ISO 3166-1:2013 «Коды для представления названий стран и единиц их административно-территориального деления. Часть 1. Коды стран» (ISO 3166-1:2013 «Codes for the representation of names of countries and their subdivisions. Part 1: Country codes»).
- [9] ISO 3166-2:2013 «Коды для представления названий стран и единиц их административно-территориального деления. Часть 2. Коды единиц административно-территориального деления стран» (ISO 3166-2:2013 «Codes for the representation of names of countries and their subdivisions. Part 2: Country subdivision code»).
- [10] ISO 3166-3:2013 «Коды для представления названий стран и единиц их административно-территориального деления. Часть 3. Коды ранее использовавшихся названий стран» (ISO 3166-3:2013 «Codes for the representation of names of countries and their subdivisions. Part 3: Code for formerly used names of countries»).
- [11] ISO 4217:2008 «Коды для представления валют и фондов» (ISO 4217:2008 «Codes for the representation of currencies and funds»). ISO 4217:2008/Cor.1:2008.
- [12] Система национальных счетов 2008 года (СНС-2008/SNA-2008); Классификатор видов сооружений (КС/СС); Классификатор продукции по видам экономической деятельности (КПВЭД/ СРА 2008).

УДК 681.3.065.4

МКС 35.040

Ключевые слова: Государственная система технического регулирования, система классификации и кодирования технико-экономической информации, классификация, кодирование, структура, ведение, категории, регистрация национальных классификаторов ТЭИ, отраслевые классификаторы, Депозитарий НК ТЭИ
